

[Breckmann]

nalindkomst pr. indbygger på Færøerne sammenlignet med den danske pr. indbygger, og der viser det sig, at det kun var i årene 1983-1987, at færingerne havde et individuelt forbrug, der tilnærmelsesvis svarede til det danske. Men det behøver man ikke at bekymre sig om længere her i Danmark, for siden 1987 er færingernes forbrug faldet mellem 30 og 40 pct., alt efter som man ser på det, så vi har virkelig et problem nu.

Der er ingen vej uden om en hård kur. Dermed refererer hr. Jes Lunde vel til de krav, som regeringen har stillet til landsstyret. Jo, 12 af de 13 krav er vel nogenlunde opfyldt, og dermed begynder Færøernes virkelige problem. Man har f.eks. gradvis afviklet samsvaret i rentebeskatningen, og det vil sige, at det bliver sværere at være husejer og at betale skat på Færøerne, men det er blevet mindre fordelagtigt at eje en bankbog, desværre.

Man har revideret indtægtssikringen for fiskerne – det har også været et krav – men man har derved valgt at reducere fiskernes indtægter nu, selv om de færøske fiskere allerede har båret en tredjedels fald i deres hyrer på kun 2 år.

Det, som man ikke har gjort hverken fra dansk eller fra færøsk side – og det er forkasteligt – er, at man ikke har krævet de samme indrømmelser af den offentlige sektor, som man har krævet af erhvervslivet.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Til hr. Jes Lunde vil jeg gerne sige, at man kan være enig eller uenig, meget enig eller meget uenig, alt efter hvordan det passer én, men at de penge, som vi låner færingerne, går tilbage til kreditorerne, er vi åbenbart enige om. Hr. Jes Lunde mener så, at det kan vi nok ikke undgå, og derfor kan vi lade være med at diskutere det; jeg mener, at man i hvert fald kan undgå noget af det.

Mit spørgsmål til hr. Jes Lunde er: Var det ikke rimeligt, at man i hvert fald stillede krav om, at en del af pengene, som vi sender derop, var sikret til, at de økonomisk svage stillede familier på Færøerne kunne få en garanti for, at de kunne leve under krisen på Færøerne og ikke var nødt til at rejse til Danmark for at få del i den danske arbejdsløshedsunderstøttelse? Jeg tror, der ville være perspektiv i det båd-

de for færingerne, der gerne ville blive og være der den dag, hvor opsvinget kommer. Jeg har nu ikke stort håb om, at det sker om 4-5 år, men man kunne i hvert fald stille krav om, at en del af pengene var sikret til denne svage gruppe.

Med hensyn til de økonomiske ressourcer er det jo sådan, hr. Breckmann, at hr. Jes Lunde har inderlig ret. I perioden 1982-1988 havde man overskud. Da havde man kunnet spare op og sikre sig til dårlige tider. Det gjorde man ikke, man gjorde det stik modsatte. Niveaet for de færøske investeringer indtil midten af 1988 var generelt 15-30 procentpoint højere end det danske målt som de faste investeringsandele af bruttonationalproduktet, hvilket vil sige 30-45 pct. Det kan man bare ikke diskutere. Sådan er tallene.

(Kort bemærkning).

Jes Lunde (SF):

Jeg tror ikke rigtig, det er holdbart, hvis hr. Breckmann vil forsøge at påstå i denne her debat, at der ikke har været et overforbrug på Færøerne. Jeg mener, det er halsløs gerning at bevæge sig ud i at bevise den påstand.

Tværtimod er det jo desværre sådan, at man har levet over evne. Jeg snakker ikke kun om privatforbrug, jeg snakker også om det fælles forbrug. Jeg snakker om de investeringer, man har foretaget i vejanlæg, som er hinsides al fornuft målt med danske alen. Jeg tænker på, at man har bygget havne i et meget hidsigt tempo, og at mange af havnene nu ligger fuldstændig øde hen, fordi der slet ikke var brug for så mange havne.

Man har gjort det, fordi man fik nogle refusioner: Kommunen skulle kun betale en lille del af investeringen, og så kom der penge fra landskassen, og der kom penge fra Danmark. Derfor var det måske lokalt en god forretning at sætte det hele i gang, selv om det ikke var samfundsøkonomisk holdbart. De mekanismer er der heldigvis lavet om på, og det synes jeg er glædeligt.

Derfor har det også været nødvendigt for den danske regering at gå ind og stille skrappe krav til det færøske Lagting, krav, som vi egentlig ikke havde lyst til at stille fra dansk side, fordi vi respekterer hjemmestyret på Færøerne. Det er udgangspunktet – i hvert fald for mit parti – at vi lægger utrolig megen vægt på,